

Yazar Olmak Meselesi yahut Yazarın Kendisiyle Meselesi

Yazar kimdir? Daha doğrusu kime yazar denir? Yazar olarak kabul görebilmek için kitap çıkarmak ya da bir köşe sahibi olmak şart mıdır? Yahut bir şeyler karalayıp bunları kamuya açmak kâfi midir? Mütemediyen tartışılan ve modası asla geçmeyen bir mesele bu sanıyorum.

Garip şairleri edebiyat dünyasında sahne aldıklarında şiirimizin ağır abileri şiddetle karşı çıkmışlardı bu "anarşik" eyleme. Onların yazdıkları şiirler, o güne kadar kendilerine şiir diye dayatılan, neredeyse kutsanan ne varsa paramparça eden; yeni bir sesin, çağın, şiirin vaktinin geldiğini ilan eden eserlerdi. Haliyle çok ağır tepkiler aldılar.

Bu yeni şiir anlayışında ölçü, kafiyeye ve dörtlük uygulamasına karşı çıkmıştı. Günlük hayatta var olan hemen her şeyin şiirde de olabileceği iddiasıyla yaygın şiir idollerine meydan okudular. Geleneğe bağlı kalan şairler Orhan Veli ve arkadaşlarının oluşturduğu bu akımı ağır şekilde eleştirdiler. Özellikle şiirin ayağa düşürüldüğünü belirttiler.

Bugün geldiğimiz noktadan baktığımızda sert eleştirileri yapanların pek çoğu ancak edebiyat bölümlerinde, edebiyat tarihi okuyanların karşısına çıkarken Orhan Veli ve arkadaşlarının şiirleri kitaplarda, sokaklarda, duvarlarda, her yerde.

Buna benzer onlarca örnek verilebilir sanıyorum. Haliyle neyin edebî bir değerinin olup olmadığı hatta edebî değer denen şeyin bizzat kendisi biraz da zamanla ilgilidir. Okumayı öğrendiğimizde teknik olarak yazmayı da öğrenmiş oluruz. O andan itibaren herkes potansiyel yazardır. Daha doğrusu "yazan"dır. Yazandan yazara evrilebilmek için gereken nedir sorusunun cevabı ise tek değerdir.

Yazar kimdir? Bu soruya verilebilecek ilk cevap, yazacak bir derdi, meselesi olan ve kabiliyeti ölçüsünde meselesini kâğıda döken insandır, olabilir. Dolayısıyla neden yazıyorum sorusu, yazarın kendine sorduğu ilk soru olmalıdır bence. Ya da başkalarının yazara sorduğu ilk soru...

Yıllar evvel, şimdi hatırlamadığım bir platformda benzer bir soru sorulmuştu ve aşağı yukarı şöyle bir cevap vermiştim. Aradan geçen onca zamana rağmen cevabımın kendim için hala güncel olduğunu belirtmeliyim.

Neden yazıyorum? Elbette bu soruya her yazar farklı cevap verebilir. Hatta bu soruya cevap vermek için yazar olmaya gerek dahi olmayabilir. İnsanların "yazmayla" ve "yazılı olanla" ilişkisinin hikâyesi yazının icadından çok daha eski bir hikâyedir. Yazmayı bir araç olarak da amaç olarak da görmek mümkün çünkü. Ben kendi adıma derdimi yazıyorum, diyebilirim. Yazmak derdimi anlatabilmenin, içimi dökebilmenin geniş ve kestirme bir yolu benim için. Ha, buna ne gerek vardı, anlatmasanız olmaz mıydı dersiniz, olurdu elbet. Sait Faik gibi yazmasaydım çıldıracaktım, demiyorum yani. Yazmasam da, anlatmasam da olurdu, olur. Ama bazı şeyler kayda geçsin istedim çünkü belleğim eskisi kadar kuvvetli değil artık. Evet, şöyle söyleyebilirim; yazıyorum çünkü derdine düştüğüm şeylere dair kayıtlar bir yerlerde dursun istiyorum.

Bilhassa genç arkadaşlarda gördüğüm tatlı bir telaş var giderek artan. Bir an önce kitap çıkarmak, isimlerini kitabevi raflarında görmek istiyorlar. Bana bile haftada en az üç beş tane mesaj geliyor; "abi kitap çıkartmak istiyorum, yazdıklarına bir göz atar mısın" minvalinde. Onlara lisan-ı münasiple bunun benim işim olmadığını, daha profesyonel bir yardım almaları ve acele etmemeleri gerektiğini anlatmaya çalışıyorum. Çünkü maalesef onların bu heyecanını istismar eden pek çok yayınevi türedi. Yazılanın içeriğiyle hiç ilgilenmeyen, dertleri sadece o çocukların parasını almak olan berbat bir mekanizma kuruldu. Bir an önce bir kitaba sahip olmak telaşıyla elinde avucunda ne varsa veren arkadaşlarımız da ne dağıtımıyla ne baskı kalitesiyle ilgilenilmeyen, basıldıktan sonra kaderine terk edilen "kötü" ve

hatalarla dolu ilk kitaplardan başka hiçbir şeye sahip olamadılar. Sonuç olarak o masum heyecan yerini başarısızlık hissine ve hayal kırıklığına bıraktı. Pek çok yetenekli arkadaş daha yolun başında edebiyata küsüp köşesine çekildi.

20 yaşında iki kitap çıkaran bir gençle tanışmıştım. Yukarıda bahsettiğim sorunların tamamını ve daha fazlasını yaşamış. Nasıl gidiyor, diye sorduğumda artık yazmayı bıraktığını söyledi. Daha 20 yaşında ve edebiyattan emekliliğini ilan etmiş, akıl alır şey değil ama gerçek. Tabii bu kadar erken pes etmenin ne kadar doğru olduğu tartışılır ama yine de gençleri hem küstürmeden hem de yazdıklarını bir istismar vesilesi olarak görüp yersizce pohpohlamadan bir dengenin geliştirilmesi şart zannımca.

Peki, yazmak için ne gerekir? Cevap oldukça basit aslında, bir kâğıt ile bir kalem kâfi. Hatta günümüzün dijital cehenneminde bunlara dahi lüzum yok. Ama mesele yazar olmaksa buna heves eden insanın kendisine sorması gereken ilk soru, yazmasam da olur mu, sorusudur. Eğer bir şeyi yazmasanız da oluyorsa, daha doğrusu yazdıklarınız sizin için veya okuyanlar için herhangi bir değişikliğe yol açmayacaksa hiç bulaşmamak çok daha iyi belki de. Okur olmanın konforlu sularında yüzerek yazmaya çalışma stresinden uzak kalmak da edebiyat dünyasında alınan mühim bir pozisyon değil mi? Herkes yazmaya çalışırsa yazılan bunca şeyi kim ne zaman okuyacak?

Bir de ödüller bahsi var. Pek çok yazarın motivasyonunu arttıran (ya da öyle iddia edilen, herhangi bir jürili ödül almadığım için bugüne dek emin değilim) ve sayıları her sene çığ gibi artan ödüller. Şimdi lafi fazla uzatmak istemiyorum, edebiyatımızın ödüllerle imtihanı mevzusuna dair de yakında birkaç kelam edeceğim inşallah.

[Bu yazı ilk olarak samimihaber\[dot\]com'da yayımlanmıştır.](https://www.samimihaber.com)

Ali Lidar, "Yazar Olmak Meselesi yahut Yazarın Kendisiyle Meselesi"

<https://www.fikirtepedi.com/edebiyat/yazar-olmak-meselesi-yahut-yazarin-kendisiyle-meselesi/> (Yayın Tarihi: 25 Mayıs 2024).